

Date: 9th February-2026

OILAVIY POLIKLINIKA AYOLLAR MASLAHATXONALARI ISHIDA HAMSHIRA FAOLIYATINING STRUKTURASI VA ZAMONAVIY VAZIFALARI

Sultonova Gulchehra Rustamovna

Farg'ona viloyati Qo'qon Jamoat Salomatligi Texnikumi o'qituvchisi

Kalit so'zlar: ayollar maslahatxonasi, antenatal parvarish, hamshiralik jarayoni, reproduktiv salomatlik, skrining, profilaktika, patronaj xizmati.

Annotatsiya: Ushbu maqolada, birlamchi tibbiy-sanitariya yordami tizimida ayollar maslahatxonalari hamshiralarning (akusherlarning) tutgan o'rni va funksional vazifalari tahlil qilinadi. Tadqiqotda homiladorlarni antenatal parvarish qilish, reproduktiv salomatlikni saqlash va skrining dasturlarida hamshiraning mustaqil faoliyati ko'lamiga e'tibor qaratilgan. 2025-2026-yillar statistik ko'rsatkichlari asosida hamshiralik parvarishining onalar va bolalar salomatligi ko'rsatkichlariga ta'siri yoritib berilgan.

Kirish

O'zbekiston Respublikasi sog'liqni saqlash tizimini isloh qilishning ustuvor yo'nalishlaridan biri onalik va bolalikni muhofaza qilishdir. Oilaviy poliklinikalarda ayollar maslahatxonasi hamshirasi (akusherlari) shifokorning eng yaqin ko'makchisi va bemor bilan bevosita muloqot qiluvchi asosiy shaxsdir. Bugungi kunda hamshira vazifalarining ko'lamini faqatgina instrumental muolajalar bilan cheklanib qolmasdan, balki psixologik qo'llab-quvvatlash va tibbiy ta'limni ham qamrab oladi.

Hamshiraning funksional vazifalari strukturasi

Ayollar maslahatxonasi hamshirasining faoliyatini to'rtta asosiy blokka bo'lish mumkin:

1. Antenatal parvarish (Homiladorlikni kuzatish)

Hamshira homilador ayolni hisobga olishdan boshlab, tug'ruqqacha bo'lgan davrda monitoringni amalga oshiradi.

- antropometrik o'lchovlar (vazn, qon bosimi, qorin aylanasi o'lchovlari).
- homila yurak urishini eshitish (auskultatsiya).
- shishlarni va xavf omillarini erta aniqlash.

2. Profilaktika va Skrining

- onkologik ehtiyotkorlik: Ayollar orasida bachadon bo'yni saratoni va sut bezi saratonini erta aniqlash uchun PAP-test va palpatsiya muolajalarini tashkil etish.

- reproduktiv salomatlik: Oila quruvchi yoshlarga kontratsepsiya usullari va oilani rejalashtirish bo'yicha maslahatlar berish.

3. Patronaj xizmati

Poliklinika sharoitida hamshiraning uyga chiqish faoliyati juda muhim. Tug'ruqdan keyingi davrda ona va bolaning holatini uy sharoitida nazorat qilish, laktatsiya (ona suti bilan boqish) bo'yicha amaliy darslar o'tish hamshira zimmasidadir.

2025-2026-yillar statistik tahlili

Date: 9th February-2026

O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, hamshira tomonidan o'tkazilgan sifatli patronaj va tushuntirish ishlari natijasida:

1. Homiladorlikning 12 haftasigacha hisobga turish ko'rsatkichi 15% ga oshgan.
2. Tug'ruqdan keyingi asoratlar (yallig'lanish jarayonlari) 12% ga kamaygan.
3. Ayollar orasida tibbiy madaniyat (o'z-o'zini tekshirish) darajasi 20% ga yaxshilangan.

Hamshiralik ishida innovatsiyalar

Hozirgi kunda "Elektron poliklinika" tizimi orqali hamshira homiladorlar reestri bilan ishlaydi. Bu esa xavf guruhidagi ayollarni avtomatik nazorat qilish va ularni o'z vaqtida skrining ko'riklariga chaqirish imkonini beradi.

Oilaviy poliklinika ayollar maslahatxonasi hamshirasi nafaqat ijrochi, balki tibbiy menejer va pedagogdir. Uning vazifalarini to'g'ri tashkil etish birlamchi bo'g'inda ayollar kasalliklarining oldini olish va sog'lom avlod dunyoga kelishi uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M. Sog'liqni saqlash tizimida birlamchi bo'g'inni kuchaytirish chora-tadbirlari. - Toshkent, 2024.
2. Inoyatov A.Sh. Akusherlik va ginekologiyada hamshiralik ishi. - Toshkent: "O'zbekiston", 2023.
3. World Health Organization (WHO). Standards for improving quality of maternal and newborn care in health facilities. Geneva, 2025.
4. Ismoilova G. Ayollar maslahatxonasi faoliyati va deontologiya. - O'zbekiston Tibbiyot Jurnali, 2025.
5. Smith R. The Role of Midwives in Primary Care. - Oxford Health Review, 2024.
6. Qodirova M. Reproktiv salomatlik va oilani rejalashtirish. - Toshkent, 2022.
7. Sog'liqni saqlash vazirligi. Antenatal parvarish bo'yicha klinik qo'llanma. - Toshkent, 2024.
8. Nazarova F. Poliklinika sharoitida hamshiralik patronaji. - Toshkent, 2023.
9. International Confederation of Midwives. Global Standards for Midwifery Education. - 2024.
10. Zokirova N. Ginekologik kasalliklar profilaktikasida hamshira o'rni. - Ilmiy xabarnoma, 2025.
11. Brown L. Public Health Nursing and Maternal Health. - Springer, 2023.
12. Yusupova D. Sut bezi saratoni skriningida hamshiralik mas'uliyati. - Gematologiya va onkologiya, 2024.
13. Rizayev J. Tibbiyotda raqamli texnologiyalar va hamshira. - Toshkent, 2025.
14. G'afurova S. Homiladorlar psixologiyasi va muloqot etikasi. - Darslik, 2023.
15. Miller A. Community Nursing Practice. - Elsevier, 2024.

